

Επίσκοπος Μελιτηνής Μάξιμος: Το κρεβάτι της παράλυσης

/ [Γνώμες](#)

Το Κρεβάτι της Παράλυσης

Γράφει ο [Μάξιμος Παφίλης, Επίσκοπος Μελιτηνής](#)

Μελετώ ενδελεχώς την ευαγγελική περικοπή της Κυριακής Β΄ Νηστειών. Ανοίγει μπροστά μου σαν βιβλίο με σελίδες φωτεινές. Μια οικία στην Καπερναούμ, χώρος ματωμένος από ανθρώπινο πόνο. Το πλήθος συνωστίζεται, πυκνώνει, γίνεται τείχος. Τι κρύβεται πίσω από αυτή την επιθυμία; Ποια διψασμένη καρδιά δεν αναζητά την παρουσία που θεραπεύει; Τέσσερις άνθρωποι φέρνουν έναν παράλυτο. Ανέρχονται στη στέγη, διαρρηγνύουν τα κεραμίδια, δημιουργούν μια χαίνουσα οπή προς τον ουρανό. Φαντάζομαι τις σκιές τους καθώς σκύβουν, γκρεμίζοντας τα

τυπικά όρια που χωρίζουν το έξω από το μέσα, το επάνω από το κάτω. Τι ριζοσπαστική πράξη! Στην καρδιά αυτής της σκηνης ανοίγεται ένα μυστήριο ζωής, η κάθοδος που προηγείται κάθε ανάστασης, η πληγή που προϋποθέτει κάθε θεραπεία. «Τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου» (Μαρκ. β', 5). Οι λέξεις αιωρούνται, γίνονται σπόρος μιας νέας πραγματικότητας. Ποιος τολμά να αφήνει αμαρτίες;

Στο σημείο τομής ανθρώπου και Θεού αναδύονται οι ιστορίες που μετασχηματίζουν την ύπαρξη. Οι τέσσερις φίλοι αίρουν τον παράλυτο, αποκαλύπτοντας τη στέγη του συμβατικού. «Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν» (Μαρκ. β', 5), παράξενος αυτός ο πληθυντικός που διαστέλλει την πίστη πέρα από το άτομο, τοποθετώντας την στους κόλπους της κοινότητας.

Ο κόσμος μας, βεβαρημένος από τον ατομικισμό, έχει οδηγήσει πολλούς στο να συρρικνώσουν την πίστη τους στα όρια της προσωπικής και μόνο εμπειρίας. Όμως, όπως τα μεταναστευτικά πουλιά διασχίζουν ενωμένα αχαρτογράφητους ουρανούς, στηριζόμενα το ένα στην πτήση του άλλου, έτσι και η κοινότητα των πιστών μπορεί να διασχίσει τις ερήμους της ύπαρξης. Ενωμένοι, οι πιστοί βαστάζουν τα βάρη αλλήλων, αντλώντας δύναμη από την κοινή τους πίστη και πορεία, ξεπερνώντας τα όρια του ατομικού "εγώ".

Το θαύμα του παραλύτου παρουσιάζει μια διαφορετική σωτηριολογία. Ένας άνθρωπος κείται, τέσσερις αγωνίζονται, ένας Θεός ανταποκρίνεται. Η προσωπική ασθένεια μεταμορφώνεται σε συλλογική θεραπεία. Ο Χριστός στέκεται εκεί, σαν φέγγος που εισχωρεί από ανοιχτό παράθυρο σε σκοτεινό δωμάτιο, φωτίζοντας κάθε γωνιά της ανθρώπινης συνείδησης που έχει μάθει να κρύβεται στη σκιά.

Πόσο έχουμε χάσει αυτή την έννοια της συλλογικής ευθύνης για τη σωτηρία; «*Η πίστη της περιπέτειας δεν χαλαρώθηκε*» γράφει ο Ανδρέας Εμπειρικός,[1] και τα λόγια του αντηχούν σαν προσταγή, σαν κάλεσμα να επιστρέψουμε στην τολμηρή διάσταση της πίστης που δεν αναπαύεται σε ασφαλείς βεβαιότητες αλλά διακινδυνεύει χάριν του άλλου. Αυτή η πίστη της περιπέτειας είναι που ανεβάζει τους τέσσερις στη στέγη, είναι που τους κάνει να αψηφήσουν τις συμβάσεις, να καταλύσουν τα όρια του εφικτού, να ρισκινδυνεύσουν την κοινωνική κατακραυγή. Διότι ποιος θα τολμούσε να καταστρέψει μια ξένη στέγη; Ποιος θα διέκοπτε τη διδασκαλία του Διδασκάλου; Μόνο εκείνος που έχει αφεθεί στην περιπέτεια της αγάπης.

Η αλήθεια είναι ότι κανείς από εμάς δεν σώζεται μόνος. Ο μοναχός στο κελί του, με τις αδιάκοπες προσευχές, υψώνει την ανθρωπότητα, όπως οι τέσσερις

άνθρωποι ύψωσαν τον παράλυτο. Αυτό είναι το μυστήριο της εκκλησίας, μέσα από τον πόνο του ενός, μπορεί να λάμψει η χάρη για τους πολλούς.

Και ποιοι είναι οι παραλυτικοί της ζωής μας; Πού βρίσκονται εκείνοι που περιμένουν τέσσερις πιστούς να τους υψώσουν στον Θεό; Η πρόσκληση παραμένει, να γίνουμε μέρος μιας ζωντανής αλυσίδας πίστης που διασχίζει αιώνες και κόσμους, να αποφασίσουμε να υψώσουμε τον άλλο κοντά στον Χριστό.

«Καὶ διὰ τοῦτο τοῖς ἁμαρτάνουσιν ἡ νόσος ἔστιν ὅτε κρείττων τῆς υἱείας, ἔστιν ὅτε συνεργεῖ τούτοις πρὸς σωτηρίαν». Η ασθένεια γίνεται κάποτε καλύτερη της υγείας, όπως παρατηρεῖ ο Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς,[2] καθώς μας οδηγεί στην επίγνωση της αληθινής μας κατάστασης. Παλαιοὶ μηχανισμοὶ ἄμυνας καταρρέουν, ὅπως καταρρέει μια στέγη κάτω ἀπὸ το βάρος αὐτῶν που γυρεύουν το θαῦμα.

Στο τοπίο της νυχτερινῆς καταιγίδας, ὅπου ἀστραπὲς σχίζουν τον ουρανὸ σαν μαχαίρια φωτιάς και κάθε κορμὸς δέντρου στέκει μονήρης και ἀγωνιών, ἡ καρδιά ἀναγνωρίζει τη δική της μοναξιά. Πόσο ἀβοήθητος εἶναι ὁ ἄνθρωπος μέσα στην καταιγίδα του χρόνου! Πόσο μόνος! Σκέψου τον παράλυτο που κείτεται ἀκίνητος. Τα χέρια του, κάποτε εργαλεῖα δημιουργίας, τώρα ἀδρανὴ σαν κλαδιά νεκροῦ δέντρου. Ὅμως, στα βάθη της ἀκινησίας του, μια μακρινὴ φωνὴ τον καλεῖ: «Σοὶ λέγω, ἔγειρε» (Μαρκ. β', 11). Η προσταγή του Κυρίου διασχίζει τον ουρανὸ, φωτίζοντας για μια στιγμή ὅλη την ἔκταση της σκοτεινῆς γῆς.

Στον πυρήνα της θεραπείας βρίσκεται αὐτή ἡ συγκλονιστικὴ ἐνότητα ψυχικοῦ και σωματικοῦ. Ὁ Θεὸς ἐνεργεῖ πάντα με τρόπο ολιστικό, ἀγκαλιάζοντας κάθε πτυχή της ὑπαρξης, κάθε οδύνη, κάθε διάρρηξη της ολότητας. Μέσα ἀπὸ τα σύννεφα του πόνου, νέα γυμνὴ φυτρώνει ἡ ἐλπίδα, δέντρο με ρίζες στην ἄβυσσο και καρπούς που ἀγγίζουν τον Θεό.

Και διαβάζουμε στη συνέχεια του Ευαγγελίου: «*Τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός;*» (Μαρκ. β', 7). Η ἐρώτηση των γραμματέων ἀνοίγει μια ἄβυσσο που ἀπειλεῖ κάθε θρησκευτικὴ βεβαιότητα. Τι σκάνδαλο να ἰσχυριστεῖ κάποιος πως ἔχει ἐξουσία ἐπὶ των ἁμαρτιῶν!

Ὁ Χριστὸς στέκεται μπροστὰ στον παράλυτο σαν κάτοπτρο που ἀντανεκλά ὄχι μόνο την παρούσα κατάστασή του, ἀλλὰ και τη δυνατότητα της ἀποκατάστασης. «*Τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου*» (Μαρκ. β', 5). Η προσφώνηση ἀποκαλύπτει την υιοθεσία, την ἐνταξη στην οἰκογένεια του Θεοῦ. Ἐνα ἀστὲρι στέκεται ἀκίνητο πάνω ἀπὸ τη ζωὴ του, σαν μια χαμένη και φοβισμένη σκέψη που μετατρέπεται σε φάρο ἐλπίδας. Γιατί ὁ Χριστὸς συγχωρεῖ πρώτα τις ἁμαρτίες και μετὰ θεραπεύει το σῶμα. Ἴσως ἐπειδὴ ἡ ἁμαρτία εἶναι ἡ βαθύτερη ασθένεια, ἡ ρίζα κάθε

αποξένωσης.

Κύματα που ταξιδεύουν μοναχικά στην αιωνιότητα, έτσι περιπλανιούνται οι ψυχές μας αποκομμένες από την πηγή της ζωής. Ο Χριστός παρίσταται ως παρουσία φωτεινή μέσα στη σκιά της αμφιβολίας, ως φωνή που διαπερνά τη σιωπή των αιώνων. Έτσι στέκεται και μπροστά στις αμφιβολίες των γραμματέων, όχι ως άκαμπτη πέτρα, αλλά ως ζώσα αλήθεια, ως πηγή που αναβλύζει μέσα στην έρημο των ανθρώπινων βεβαιοτήτων.

Και η απάντησή Του έρχεται με τη μορφή του θαύματος: *“Ἰνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας...”* (Μαρκ. β', 10).

Είναι συγκλονιστικό πώς ο παραλυτικός σηκώνει το ίδιο του το κρεβάτι, το σύμβολο της αδυναμίας του. Αυτό που κάποτε τον κρατούσε αιχμάλωτο, τώρα γίνεται τρόπαιο της απελευθέρωσής του. Κι έτσι, φεύγει ανοιγμένος στο φως μιας καινούργιας ζωής, με αναζωπυρωμένες δυνάμεις, με τη βεβαιότητα πως ο ίδιος ο Θεός τον προσφώνησε *“τέκνον”*.

Το θαύμα του παραλύτου ως μεθοριακό γεγονός, ως ρήγμα μέσα στον κύκλο του χρόνου, μας προσκαλεί να επαναξιολογήσουμε την κατανόησή μας για τον κόσμο. Στο σημείο όπου τα κεραμίδια θρυμματίζονται, διαρρηγνύεται και η συμβατική μας αντίληψη. Νέες δυνατότητες ανοίγουν μπροστά μας.

Ο άνθρωπος που σηκώνει το κρεβάτι του είναι ο ίδιος ο άνθρωπος που συναντά την εξουσία της συγχώρεσης, που ανακαλύπτει στους φίλους του το μυστήριο της κοινοτικής πίστης, που βιώνει στο σώμα του τη θεραπευτική δύναμη της αγάπης. Φαντάζομαι τον παραλυτικό να περπατά στους δρόμους της Καπερναούμ, ξαφνικά, ο κόσμος γύρω του φαντάζει αλλιώς, το φως πέφτει διαφορετικά στους δρόμους, ο αέρας μυρίζει διαφορετικά, οι άνθρωποι που συναντά μοιάζουν γεμάτοι με πιθανότητες που δεν είχε ποτέ φανταστεί. Βίωσε το θαύμα. Γιατί εκεί που η συνηθισμένη γνώση τελειώνει, η εν Χριστώ συνειδητότητα αρχίζει...

Δεν είμαστε διαφορετικοί από τον παραλυτικό. Κι εμείς, παραλυμένοι από τους φόβους, τα πάθη, τις συνήθειες που μας δεσμεύουν, χρειαζόμαστε τέσσερις φίλους να μας σηκώσουν, να αποκαλύψουν τις στέγες των βεβαιοτήτων μας, να μας φέρουν μπροστά στην παρουσία που θεραπεύει. Κι εμείς χρειαζόμαστε να ακούσουμε αυτό το *“Τέκνον, ἀφένωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου”* για να αναγεννηθούμε.

Σ' έναν κόσμο όπου η θεραπεία έχει γίνει αντικείμενο ιδιωτικής κατανάλωσης, το ευαγγέλιο μάς καλεί να επανακτήσουμε την κοινοτική της διάσταση. Σ' έναν κόσμο όπου το σώμα και η ψυχή αντιμετωπίζονται ως ξεχωριστές οντότητες, ο Χριστός μάς καλεί να αναγνωρίσουμε τη θεμελιώδη τους ενότητα. Σ' έναν κόσμο όπου η

συγχώρεση έχει γίνει επιφανειακή ψυχολογική άσκηση, ο Χριστός μάς προσκαλεί στο βάθος της οντολογικής αποκατάστασης.

Το κρεβάτι της παράλυσής μας μπορεί να γίνει κρεβάτι ανάστασης. Το σημείο της αδυναμίας να μεταμορφωθεί σε σημείο νίκης. Ο τόπος του πόνου σε τόπο συνάντησης με τον Θεό.

Όπως τα βουνά που σηκώνουν στους ώμους τους όλο το βάρος του ουρανού, έτσι κι εμείς, ας σηκώσουμε ο ένας τον άλλον, σαν τους τέσσερις φίλους του παραλυτικού. Να σηκώσουμε, όχι μόνο τους φίλους, αλλά και τους εχθρούς. Όχι μόνο τους ομοϊδεάτες, αλλά και τους διαφορετικούς. Όχι μόνο αυτούς που μας αγαπούν, αλλά και αυτούς που μας πληγώνουν.

Το θαύμα περιμένει να συμβεί ξανά. Η στέγη έχει ανοίξει. Ο Κύριος που θεραπεύει μάς περιμένει. Εκείνος αγρυπνά για τη στιγμή που θα τολμήσουμε να διαρρήξουμε τις βεβαιότητές μας και να φέρουμε στο φως όσα παραμένουν κρυμμένα στη σκιά.

Φωτογραφία: Η θεραπεία του παραλυτικού στην Καπερναούμ (λεπτομέρεια), μέρος σειράς 12 σκηνών από τη ζωή του Χριστού, δημιουργία του Jan Rombouts, περίπου 1525-30. Υαλογράφημα, Συλλογή The Metropolitan Museum of Art (Public Domain).

[1] [Εμπειρίκος](#) Ανδρέας. “Καρπός Ελαίου.” Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού.

[2] [Γρηγόριος Παλαμάς](#). 1865. *Patrologiae cursus completus. Series graeca*. Γαλλία, 117.